

بیستمین سال تاسیس
پژوهشگاه دانش‌های بنیادی
۱۳۶۸-۱۳۸۸

مفرداتی از مدیر مسئول

در مقایسه مراسمی که برای آی‌پی‌ام برگزار شد، انتظار مرا برآورده نکرد. مخالفت‌هایی که از گوشه‌وکنار شنیده شد باعث شد فکر دعوت از سخنرانان خارجی را کنار بگذاریم. مراسم خلاصه شد به گردهمایی افراد داخل پژوهشگاه، غرس چند درخت و برپا کردن یک مجسمه و یک عکس دسته‌جمعی. یک روز هم افراد بیرون از پژوهشگاه را دعوت کردیم که چون نزدیک انتخابات بود با استقبال روبه‌رو نشد. یک بروشور و چند پوستر تهیه شد. آرزو داشتیم پژوهشنامه‌ی ۲۰ ساله‌ی پژوهشگاه منتشر شود که نشد.

بزرگداشت مؤسسات و یا افراد سن‌یافته و ارج نهادن به خدمات‌شان، به‌هیچ‌وجه جنبه‌ی تبلیغاتی ندارد و نباید داشته باشد. این هم بخشی از همان «روش و منش» است. برای دکتر اردلان در دانشگاه شریف و پژوهشگاه مراسم هفتاد سالگی برپا شد که بسیار باشکوه و به‌یادماندنی بود. در اردیبهشت‌ماه کنفرانس ترکیب‌یاتی برگزار شد. از ریاضیدانان بسیار معروفی دعوت کرده بودند و بدون این‌که خبردار شوم آن را به اسم من گذاشتند و از این‌که مورد تکریم آنها قرار گرفتیم بسیار خوشحال و مفتخر شدم. اما از بین ۱۲-۱۰ دانشجوی دکترا و تقریباً ۳۰ دانشجوی کارشناسی ارشدی که داشتیم، حتی یک نفر هم مقاله‌ای در ارتباط با من ارائه نکرد که باعث شد به فکر فرو بروم. آیا از من بی‌مهری دیده بودند یا فرهنگ این کارها در بین ما نیست؟ فکر نمی‌کنم که بدی دیده باشند چه همین حالا هم کارهای زیادی برای آنها انجام می‌دهم. باید بگویم شاید این موضوع و استقبال نه‌چندان گرم از مراسم بیست‌سالگی پژوهشگاه نشانه‌ای از این باشد که هنوز به آن «روش و منش» که بایست نرسیده‌ایم. امیدوارم مرکز ازگزند خناسان روزگار در امان بماند و بیست‌وپنجم سالگی خود را باشکوه‌تر جشن بگیرد. امیدوارم دکتر اردلان و بنده هم که آن موقع ۷۵ ساله خواهیم بود زنده و شاهد آن باشیم که فرهنگ پژوهش با روش‌ها و منش‌های خاص خودش در این سرزمین بیشتر پا گرفته است.

مدیران مسئول نشریات، معمولاً آدم‌های پشت‌پرده هستند و اگر هر از گاهی اظهار وجود نکنند، به فراموش‌خانه می‌روند و جز اسمی کم‌رنگ در پشت جلد اثری از آنها نمی‌ماند. پس، بعد از مدت‌ها تصمیم گرفتیم در این آخرین شماره‌ی مربوط به بیستمین سال تاسیس پژوهشگاه چیزی درباره‌ی «مراسم بیست‌سالگی پژوهشگاه» بنویسیم.

در مصاحبه با دکتر اردلان در این شماره از قول استاد او می‌خوانید که «تمدن روش و منش است». گمان من این است یکی از ویژگی‌های چنین روش و منشی خبررسانی‌ست. فکر انتشار خبرنامه‌ای برای مرکز به ۱۹ سال پیش برمی‌گردد و در آن زمان تنها کسی که از این فکر پشتیبانی کرد رئیس آی‌پی‌ام بود و با همین پشتیبانی بود که مرکز اطلاع‌رسانی دایر شد. از خبرنامه‌ی «اخبار» تاکنون بیش از ۵۰ شماره منتشر شده است و تنها جایی است که کلیه‌ی فعالیت‌های مرکز و پژوهشگاه - ریز و درشت - در آن ضبط و ثبت شده است. وب‌گاه پژوهشگاه نیز که فکر راه‌اندازی آن در آغاز با استقبال چندان روبه‌رو نشد تاکنون حدود ۹۰۰ هزار بازدیدکننده‌ی خارج از آی‌پی‌ام داشته و فکر می‌کنم وب‌گاهی آبرومند و تقریباً به‌روز است.

هنگامی که بزرگداشت بیستمین سال تاسیس پژوهشگاه هم پیشنهاد شد، باز آقای رئیس بود که با گرمی از آن استقبال کرد و البته مأموریت فراهم‌آوردن مقدمات آن را بر عهده‌ی من گذاشت... فکر کردم این مراسم متشکل از جشن و همایشی دوازده یا یک‌روزه باشد که در آن یک ریاضیدان و یک فیزیکدان معروف سخنرانی کنند؛ مقداری بروشور و جزوه و مطالب دیگر منتشر شود؛ با بعضی «نفرت» مصاحبه شود و یادگار بماند زیرا ممکن است در ۲۵ سالگی پژوهشگاه دیگر نباشند. اغلب مراکز مهم تحقیقاتی دنیا هر ۵ سال جشن می‌گیرند و از آدم‌های مطرح و مهم دعوت می‌کنند، کنفرانس برپا می‌کنند، با این‌که دسترسی مردم‌شان به اینترنت بسیار بیشتر از ماسبت، خبرنامه منتشر می‌کنند، دستاوردهای خود را تبلیغ می‌کنند و... این هم «روش و منش» است که تمدن است.